

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Biblia Hebraica

Majus, Johann Heinrich

Francofurti ad Moenum, 1716

Danielis

[urn:nbn:de:bsz:31-295282](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-295282)

LIBER DANIELIS,

Græcis ΔΑΝΙΗΛ, Hebr.

דניאל

CAPUT I.

א בשנת שלוש למלכות יהויקים מלך יהודה

בא נבוכדנאצר מלך בבל ירושלם

2 ויצר עליה: ויתן ארני בידו את יהויקים מלך

יהודה ומקצת כלי בית האלהים וביאם ארין שנער

בית אלהיו ואת הכלים הכיב בית אוצר אלהיו:

3 ויאמר המלך לאשפנז רב סריסו להביא מבני

4 ישראל ומזרע המלוכה ומן הפרתמים: ילדים אשר

אין בהם כל מאום וטובי מראה ומשכלים בכל-

חכמה וידעי דעת ומביני מדע ואשר כח בהם לעמד

ה בהיכל המלך וללמדם ספר ולשון כשרים: וימן להם

ה המלך דברי יום ביומו מפתג המלך ומיין משתיו

6 ולגדלם שנים שלוש ומקצתם יעמדו לפני המלך: ויהי

7 בהם מבני יהודה דניאל חנניה מישאל ועזריה: וישם

להם שר הסריסים שמות וישם לדניאל בלמשאצר

ולחנניה שדרך ולמישאל מישך ולעזריה עבר נגו:

8 וישם דניאל על לבו אשר לא יתגאל בפתג המלך

ובנין משתיו ויבקש משר הסריסים אשר לא יתגאל:

9 ויתן האלהים את דניאל לחסד ולרחמים

י לפני שר הסריסים: ויאמר שר הסריסים

לדניאל ירא אני את ארני המלך אשר

מנה את מאכלכם ואת משתיכם אשר למה יראה

את פניכם זעפים מן הילדים אשר כנילכם וחיבתם

את ראשי למלך: ויאמר דניאל אל המלצר אשר

מנה

יחיד א' 4.

1 Juxta similitudinem v. 1 recum facietis, v. Ez. 18: 7.

Danielis & sociorum in Babyloniam transportatio, & in aula educatio.

qui patrum Deum & leges constanter seruant, ac leguminibus contenti forma & sapientia prae aliis eminent.

מנה שר הסריסים על דניאל חנניה מישאל ועזריה :

flegu-
mina

1 2 נסגא ארת עבדיה ימים עשרה ויתגור לנו מן הזרעים

1 3 ונאכלה ומים ונשתה: ויראו לפניך מראינו ומראה

הילדים האכלים את פתג המלך וכאשר תראה

1 4 עשה עם עבדיך: וישמע להם לדבר הזה וינסם ימים

עשרה: ומקצת ימים עשרה נראה מראיהם טוב טו

וכריאי בשר מן כל הילדים האכלים את פתג

1 6 המלך: ויהי המלצר נשא את פתגם ויין משתיהם

flegu-
mina

1 7 ונתן להם זרענים: והילדים האלה ארבעתם נתן

להם האלהים מדע והשכל בכל ספר וחכמה ודניאל

1 8 הכין בכל חזון וחלמות: ולמקצת הימים אשר אמר

המלך להביאם ויביאם שר הסריסים לפני נבכדנצר:

1 9 וידבר אתם המלך ולא נמצא מכלם כדניאל חנניה

מישאל ועזריה ויעמדו לפני המלך: וכל דבר חכמת

בנה אשר פקש מהם המלך וימצאם עשר ידות על-

fdivina-2
tores,
2:2.

1 כל החרטמים האשפים אשר בכל מלכותו: ויהי

דניאל עד שנת אחת לכורש המלך:

ובשנת שתים למלכות נבכדנצר חלם נבכדנצר

CAP. 3 II
Nebucadne-
zar, somni
futurorum
mysticis ad-
mirabilis ob-
litus, Magos
Chaldæos il-
lud enarrare
& explicare,
hisque re-
spondentibus,
impossibilia
ab se petiti, tra-
cidari iubet.

2 חלמות ותתפעם רוהו ושנתו נהיתה עליו: ויאמר

f:26.

המלך לקרא לחרטמים ולאשפים ולמכשפים

ולכשדים להגיד למלך חלמתיו ויבאו ויעמדו לפני

3 המלך: ויאמר להם המלך חלום חלמתי ותפעם

רוחי לדעת את החלום: וידברו כשדים למלך

4 ארמית מלכא לעלמין חיי אמר חלמא לעבדיך

ופשרא נחוא: ענה מלכא ואמר לכשדיא מלתה

fabit
v.8
f frustra,
3:29.

6 מני אודא הו לא תהודעונני חלמא ופשרה הדמין

תתעברון ובתיכון נולי יתשמון: והו חלמא ופשרה

f hono-
rarium,
s. 17.

תהחיו מתגן ונכובה ויקר שניא תקבלון מן קדמי לחן

חלמא

לכשדאי ק' 20 יתירי 4.4 א' בצירי 13.7

Danielis &
sociorum in
Babyloniam
transportatio
& in eadem edu-
catio.

qui petunt
Deum & ve-
re condita
ac legitimis
bus conuen-
tione in fa-
pente per
alio emen-
nat.

34 רגלוי מנהון די פרול ומנהון די חספ : חזרה חיות
 עד די התגזרת אבן די לא בידין ומחרת לצלמא על-
 לה רגלוי די פרולא וחספא והדקת המון : באבין דקו
 כחזרה פרולא חספא נחשא פספא ודהבא והו
 כעור מן אדרי קוט ונשא המון רוחא וכל-
 אתר לא השתכח להון ואבנא : די מחרת לצלמא
 36 הות לטור רב ומלאת כל ארעא : דנה חלמא ופשרה
 37 נאמר קדם מלכא : אנתה מלכא מלך מלכיא
 די אלה שמיא מלכותא חספא ותקפא ויקרא יהב-
 38 לה : ובכל די דארין בני אנשא חיות פרא ועוף
 שמיא יהב בידך והשלטך בכלהון אנתה הוא ראשה
 39 די דהבא : ובתוך תקום מלכו אחרי אלעא מנך
 ומלכו תליתארה אחרי די נחשא די השלט בכל-
 מ ארעא : ומלכו רביעיא תהוא תקיפה כפרולא כל-
 קבל די פרולא מהבך וחשל פלא וכפרולא די-
 41 מרעע כל אלון מדק ותלע : ודי חזיתה רגליא
 ואצבעתא מנהון חספ די פחד ומנהון פרול מלכו
 פליגה תהיה ומן נצבתא די פרולא להוא בה כל-
 42 קבל די חזיתה פרולא מערב בחספ טנא : ואצבעת
 רגליא מנהון פרול ומנהון חספ מוקצת מלכותא
 43 תהיה תקיפא ומנה תהוא תבירה : די חזית
 פרולא מערב בחספ טנא מתערבין להון בזרע אנשא
 ולא להון דבקין דנה עם דגיה הא כרי פרולא לא
 44 מתערב עם חספא : וביומיהון די מלכיא אמון יקים
 אלה שמיא מלכו די לעלמין לא תחזית ומלכותה
 לעם אחרו לא תשתמק מדק וחספ כל אלון מלכותא
 והיא תקום לעלמיא : כל קבל די חזית די מטורא
 אנתגזרת אבן די לא בידין והדקת פרולא נחשא

† palea.
† stitac.

† in pe-
tram, v.
45.

† forti-
tudi-
nem, 4.
27.

† infe-
rius.

† infir-
mat.

† figuli.

† plan-
tario
(funda-
mento)

† lutis
v. 43.

† ex par-
te (fuit)

† fra-
ctum.

† v. 41.
† quem-
admo-
dum.

*In diebus illis regnum ip-
 sorum, subsistat per seculum
 regnum, sed in secula non con-
 sumptus, et regnum eius non
 lo allis non dimittetur: con-
 tinuus et consumet omnia
 v. 35. ibi regna et ipse
 stabit in secula.*

& interpreta-
 tur feliciter
 de 4. Mon-
 chiarum suc-
 cessione &
 conditione.

חספא

דיירין ק' 38. v. יתיר ה' 37. v. יתיר ו' ib. יתיר ו' 33. v.
 רביעאה ק' 40. v. יתיר א' 39. v. יתיר ה' ibid.
 פתח באתנח ib. יתיר ו' 42. v. יתיר ו' 41. v. bis
 ודי ק' 43. v.

חספא כספא ודהכא אלה רב הודע למלכא מה די
להוא אחרי דנה ויצייב חלמא ומיהמן פשרה:

facies 46
3. 3. 19.

באדין מלכא נבוכדנצר נפל על אנפוחי 46
ולדניאל סגד ומנחה וניחחין אמר לנסכה לה: ענה 47
מלכא לדניאל ואמר מן קשט די אלהכון הוא אלה
אלהין ומרא מלכין וגלה רזין די יכלת למגלא רזא
דנה: אדין מלכא לדניאל רפי ומתנן ברבין עניאן 48
יחבילה והשלטה על כל מדינת בבל ורב סגנין על
כל חכימי בבל: ודניאל בעא מד מלכא ומני על 49
עבדתא די מדינת בבל לשררה מישא ועבר נגו
ודניאל בתרע מלכא:

Rex ita ad
agnitionem
veri Dei ac
Danielis ve-
nerationem
adductus, in-
genuam fidei
confessionem
edidit, ac Da-
nielem soci-
osque eucxi.

fin per-
ta, 3: 16.

נבוכדנצר מלכא עבר צלם די דהב רומה אמין שתין א
פתיה אמין שת אקמה בבקעת דורא במדינת בבל:

latitu-
do e.
Esr. 6: 3.
v. valle.
judi-
ces,
quar-
tores,
confi-
liarii.
hexcto-
res, v. 3.
v. 2.
v. 2.
v. 2.

ונבוכדנצר מלכא שלח למכנשו לאחשרדפניא 2
סגניא ופחותא אדרגוריא גדבריא דתבריא תפתיא
וכל שלטני מדינתא למתא לחנפת צלמא די הקים
נבוכדנצר מלכא: באדין מתפנשין אחשרדפניא 3
סגניא ופחותא אדרגוריא גדבריא דתבריא תפתיא
וכל שלטני מדינתא לחנפת צלמא די הקים
נבוכדנצר מלכא וקאמין לקבל צלמא די הקים

CAP. 3. III.
Sed mox de-
fecit Rex, &
colosso aureo
erecto diui-
nos honores
exhiberi pra-
cepit, sub po-
na ignis.

prco. 4

נבוכדנצר: וכרוזא קרא בחיל לבין אמרין עממיא 4
אמיא ולשניא: בעדנא די תשמעון קל קרנא ה
משרוקיתא קיתרס סבכא פסנתרין סומפניה וכל זני
זמרא תפלון ותסגדון לצלם דהכא די הקים נבוכדנצר
מלכא: ומן די לא יפל ויסגד בה שעתא יתמא 6

quod cum
omnes subie-
cti facerent,
exceptis lu-
dais,

לגוא אתון נורא יקדתא: כל קבל דנה בה זמנא 7
כדי שמעון כל עממיא קל קרנא משרוקיתא קיתרס
שבכא פסנתרין וכל זני זמרא נפלון כל עממיא אמיא
לללללל ב M m m m m m m m 2 ולשניא

יתיר ל' 7. יתיר ד' 5. וקיימו ק' 3.

ולשניא סגדיו לצלם דהבא די הקים נבוכדנצר מלכא :
 8 כל-קבל דנה בהזמנא קרבו גברין כשדאין ואכלו
 9 לרציהון די יהודיא : ענו ואמרין לנבוכדנצר מלכא
 10 מלכא לעלמין חיי : אנתה מלכא שמת טעם די-כל-
 אנש די ישמע קל קרנא משרוקיתא קיתרס שבכא
 פסנתרין וסופניא וכל זני זמרא יפל ויסגד לצלם
 דהבא : ומרדי לא יפל ויסגד יתרא לגוא-אתון
 11 נרא יקדתא : איתי גברין יהודאין די-מנית יתהון
 על-עבדת מדינת בכל שדרה מישך ועבד נגו גבריא
 אלק לא-שמו עליך מלכא טעם לאלהיך לא פלהין
 ולצלם דהבא די הקימת לא סגדיו :

hos apud Regem accusarunt,

f accusarunt, 6: 25.

ac nominatum Sadrach, Mefach & Abednego;

11 I 2 + eos.

qui citati interrogatique cum cordate constanterq; respondissent, se vnus veri Dei religione prohiberi,

I 3 + exca- delcentia, v. 19.

I 4 + verene.

בארין נבוכדנצר ברנן וחמא אמר להיתיה
 לשרה מישך ועבד נגו בארין גבריא אלק היתיו
 קרם מלכא : ענה נבוכדנצר ואמר להון הלא שדרה
 מישך ועבד נגו לאלה לא איתכון פלהין ולצלם דהבא
 די הקימת לא סגדיו : פלו הו איתכון עתידין די
 בערנא די-תשמעון קל קרנא משרוקיתא קיתרס
 שבכא פסנתרין וסומפניא וכל זני זמרא תפלון
 ותסגדון לצלמא די-עבדת והו לא תסגדון בה-שעתא
 תתמון לגוא-אתון נרא יקדתא ומן-הו אלה די
 ישובנכון מודי : ענו שדרה מישך ועבד נגו ואמרין
 למלכא נבוכדנצר לא-ישעון אנתה על-דנה פתגם
 להתבותר : הו איתי אלהנא די-אנתה פלהין ומר-
 לשיבותנא מן-אתון נרא יקדתא ומן-ידך מלכא
 ישוב : והו לא ידיע להוא לך מלכא די לאלהיך לא-
 איתנא פלהין ולצלם דהבא די הקימת לא נסגד :

in furnum septuplo magis accensum, edicto regio,

16. Le respondit Sadrach, Me- fack et Habach, et dixerunt, non curamus habere nos, non curamus de-

17. Ecce est deus quem vos colistis, profert ad libe-

18. Quia rex, de fornace ignis ardentis, et u man- tua rex, eruit.

19. 2: 46.

18. Et ecce rex (S. nolu- erit eruit rex) potum ad expellere (S. libi rex qd rex fuit) non sumus magis. latus, et imagini auri quam erigeri fecit, non genu fleximus.

בארין נבוכדנצר התמלי חמא וצלם אנפוחי
 אשתמו על-שרה מישך ועבד נגו ענה ואמר למוא
 לאתונא

וסומפניא ק' ibid. יתיר י' ibid. יתיר ה' v. 10.
 יתיר י' v. 18. יתיר י' v. 15. bis. יתיר י' v. 12.
 אשתני ק' v. 19.

לאתונא חר-שבעה על די חזה למזיה: ולגברין גברי-כ

vinai con-
ciuntur.

חיל די בחילה אמר לכפתה לשדרך מישך ועבד נגו

fin chla-
mydi-
bus f.
v. 27

למרא לאתון נורא יקרתא: בארין גבריא אלף 2 1

† femo-
ralibus,
fregu-
mentis,
† 2: 15,
† Pl. 139,
8.

כפתו בסרפליהון פס' שיהון וכרפלתהון ולכו שיהון

ורמיו לגוא אתון נורא יקרתא: כל קבל דנה מן 2 2

די מלת מלכא מחצפה ואתונא אזרה יתירה גבריא

אלף די הסקו לשדרך מישך ועבד נגו קטל חפון

שביבא די נורא: וגבריא אלף תלתהון שדרך מישך 2 3

ועבד נגו נפלו לגוא אתון נורא יקרתא מכפתין:

† obstu-
puit

ארין נבוכדנצר מלכא תוה וקס בחתהלה 2 4

sed vbi Rex
quatuor am-
bulantes illi-
fosque vidit,

ענה ואמר להדרוהי הלא גברין תלתה רמינא לגוא

נורא מכפתין ענין ואמרין למלכא יציבא מלכא:

fecce

ענה ואמר האאנה חזה גברין ארבעה שרין מחלכין כה

† cor-
ruptio
† 2: 31.

בגוא נורא וחבל לא-איתי בהון ורוה די רביעא דמה

לבר-אלהין: בארין קרב נבוכדנצר 2 6

eos prodire
iussit, & con-
gregatis regni
proceribus,
publico edicto
iunxit colen-
dum solum
Deum Israë-
li, nec ei ma-
ledicendum
esse.

† 2: 49.

לתרע אתון נורא יקרתא ענה ואמר שדרך מישך

ועבד-נגו עבדוהי די-אלהא עליה פוקו ואתו

בארין נפקין שדרך מישך ועבד נגו מן-גוא 2 7

נורא: ומתכנשין אחשדרפניא סגניא ופחותא

והדבני מלכא חזון לגבריא אלף די לא-שלט

† adustus
est
† v. 21.

נסרפליהון לא שני וריח נור לא עדרת בהון: ענה 2 8

נבוכדנצר ואמר בריך אלההון די-שדרך מישך

ועבד נגו די-שלה מלאכה ושייב לעבדוהי די התרצו

† confusi
sunt

עלוהי ומלת מלכא שניו ויהבו גשמיהון די לא-יפלחון

ולא-יסגדון לכל-אלה לחן לאלההון: ומני שים טעם 2 9

די כל-עם אמה ולשן די-יאמר שלה על-אלההון די-

† 2: 5.

שדרך מישך ועבד נגוא הדמין יתעבד וביתה נולל

לללללללל 3 Mimm mmm ישתוה

עלאה ק' v. 26. רביעאה ק' v. 25. יתירי v. 21.
שלו ק' v. 29. יתירי v. 28.

ישמחה כל-קבל די לא אימי אלה אחון די-יקבל
 ל להצלה כדנרה : בארון מלכא הצלה לשדנה מישך
 3 1 ועבר נגו במדינת בבל : נכוכדנצר מלכא
 לכל-עממא אמיא ולשגיא די-דארין בכל-ארעא
 3 2 שלמכון ישגא : אמיא ותמהיא די עבר עמי אלהא
 3 3 עליא שפר קדמי להחוייה : אתוהי כמה רברבין
 ותמדותיה כמה מקיפין מלכותה מלכות עלם ושלטנה
 א עסדר ודר : אנה נכוכדנצר שלה
 2 הוית בביתי ורענן בהיכלי : חלם חזית וידחלנני
 3 והרהרין על-משכבי וחזוי ראשי ובהלנני : ומני שים
 טעם להנעלה קדמי לכל חכימי בכל די-פשר חלמא
 4 יהודענני : בארון עללין חרטמא אשפא פשריא
 וגוריא וחלמא אמר אנה קדמיהון ופשרה לא-
 ה מהודעין לי : ועד אחרין על קדמי דניאל די-
 שמה בלטשאצר בשם אלהי ורי רוח-אלהין קדישין
 6 בה וחלמא קדמוהי אמרת : בלטשאצר רב חרטמא
 די אנרה ידעת די רוח אלהין קדישין קה וכלרז לא-
 7 אנס לך חזוי חלמי די חזית ופשרה אמר : וחזוי ראשי
 על-משכבי חזיה הוית ואלו אילן בנוא ארעא ורומה
 8 שגיא : רבה אילנא ותקף ורומה מטא לשמיא
 9 וחזיתה לסוף כל-ארעא : עפיה שפיר ואנבה שגיא
 ומזון לקלא-בה תחתוהי מטללי חיות ברא ובענפיה
 י ידרון צפרי שמיא ומנה יתזין כל-בשרא : חזיה הוית
 בחזוי ראשי על-משכבי ואלו עיר וקדיש מן-שמיא
 1 1 נחת : ברא בחיל וכן אמר גרו אילנא וקצצו ענפיה
 אתרו עפיה ובדרו אנבה תגד חיותא מן-מהתוהי
 1 2 וצפריא מן-ענפיה : ברם עקר שרשוהי בארעא
 שבקו ובאסור די-פרזל ונהיש בדתאה די ברא ובטל
 שמיא

f cogitationes.

+ difficile.

f cibus, v. 18.
 f umbram habebat. f alebatur.
 f excidite, v. 20.
 f discute.
 f dispergire.
 f in herba, v. 20.

CAP. 7. IV. Nebucadnezar per somnum videt arborem frondentem, proceram & sublimem, et ceteram omnibus animalibus presentem.

sed ex decreto celesti ita excindendam, ut in radicibus tantum relinqueretur.

יתיר ל' 4. v. עלאה מ' 32. v. דיירין מ' 31. v.
 ב טעמים 10. v. יתיר ו' 9. v. יתיר י' 5. v. כשדאי ק' ib.

שמיא יצטבע ועם חיותא חלקה בעשב ארעה :
 1 לבכה מן אנשא ישנון ולבב חיוא יתיהב לה ושבעה
 2 עדנין יחלפון עלוהי : בגזרת עירין פתנמא ומאמר
 3 קדישין שאלתא עד דברת די ינדעון חיוא די שליט
 4 עליא במלכות אנשא ולמן די יצבא ותננה ושפל
 5 אנשים יקים עליה : דנה חלמא חזית אנה מלכא
 6 נבוכדנצר ואנתה בלטשאצר פשרא אמר כל קבל
 7 די כל חכמי מלכותי לא יכלין פשרא להודעותני
 8 ואנתה כהל די רוח אלהין קדישין כן : אדון
 9 דיניאל די שמה בלטשאצר אשתומם כשעה חרא
 10 ורעיהו יבחלנה ענה מלכא ואמר בלטשאצר חלמא
 11 ופשרא אל יבחלה ענה בלטשאצר ואמר מרא
 12 חלמא לשנאיה ופשרה לערה : אילנא די הזית די
 13 רכה ותקף ורומה ימטה לשמיה וחזותה לכל
 14 ארעה : ועפיה שפיר ואנפה שגיא ומזון לכלא בה
 15 תחתוהי תדור חזרת ברא ובענפוהי ישכנן צפרי
 16 שמיא : אנתה הוא מלכא די רכית ותקפת ורביתך
 17 רבת ומטת לשמיא ושלטנך לכוף ארעה : ודי חזא כ
 18 מלכא עיר וקדיש נחת מן שמיא ואמר גהו אילנא
 19 וחלוחי ברם עקר שרשוהי בארעה שבקו ובאסור
 20 די פרזל ונחש בדתאה די ברא ובטל שמיא יצטבע
 21 ועם חזרת ברא חלקה עד די שבעה עדנין יחלפון
 22 עלוהי : דנה פשרא מלכא וגזרת עליא היא די
 23 מטת על מרא מלכא : ולה טרדיו מן אנשא ועם
 24 חזית ברא להורה מדרך ועשבא כתוריו לה יטעמון
 25 ומטל שמיא לה מצבעין ושבעה עדנין יחלפון עליה
 26 עד די תנדע די שליט עליא במלכות אנשא ולמן
 27 די יצבא ותננה : ודי אמרו למשכך עקר שרשוהי די
 28 אילנא

Daniel fo-
 mium de
 Rege ex-
 cindendo & ad
 bestias detra-
 dendo expli-
 cat, donec
 Deum reco-
 gnoscat &
 poeniteat.

f 2. 30.

f v. 9.

f v. 21.

f v. 22.

יתיר י' ib. יתיר ו' ib. עלאה ק' v. 14. יתיר ו' v. 13.
 יתיר א' ib. א' במקומה v. 16. יתיר ה' ib. יתיר ה' v. 15.
 יתיר ה' v. 19. י' טעמים v. 18. יתיר י' ib. יתיר י' ib.
 יתיר י' v. 22. יתיר א' ib. עלאה ק' v. 21. יתיר י' ib.
 עלאה ה' ib.

CAP. 4. m.
 Schickel-
 von per lo-
 quens dicit
 a bono
 fidei, in
 pennis de
 balistris
 etiam si an-
 tius con-
 tra summo-
 no privo-
 cat.

fol. ex dente
 in curiali in
 ex dente
 dem. et in
 randa per
 unum qd
 quare.

אֵילָנָה מַלְכוּתָךְ לָךְ קָמָה מִן־דֵּי תַנְדֵּעַ דֵּי שְׁלִיטָן

2 4 שְׁמִיָּא : לְהֵן מַלְכָּא מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל וְחִסְדֵּךְ בְּצַדִּיקָה

†diuturnitas
†in misericordia פֶּרֶק וְעֵוִיתָךְ בְּמִתָּן עֵינֵי הֵן תַּהוֹרָה אֲרָכָא לְשִׁלוֹתָךְ :

כֹּה כָּלָא מְטָא עַל־נְבוּכַדְנֶצַּר מַלְכָּא :

Euentus pro-
dictioni re-
spondet. 2 6 †Efr. 6:
15. לְקַצַּת יִרְחֵין תַּרְיֵי עֶשְׂרֵן עַל־הֵיכַל מַלְכוּתָא

2 7 דֵּי בְּבַל מַחְלָךְ הוּוּהּ : עֵגָה מַלְכָּא וְאָמַר הֲלֵא דָא

הִיָּא בְּבַל רַבְתָּא דִּי־אָנָּה בְּנִיתָהּ לְבֵית מַלְכוּ בְּתַקְפָּךְ

2 8 חֲסָנִי וְלִיקַר הַדְרִי : עוֹד מַלְתָּא בְּפָס מַלְכָּא קַל מִן־

שְׁמִיָּא נִפְלָל לָךְ אֲמַרִין נְבוּכַדְנֶצַּר מַלְכָּא מַלְכוּתָא

2 9 עֲדַת מַנְדָּ : וּמִן־אֲנָשָׁא לָךְ מְדַרְיִן וְעַס־חֵיוֹת בְּרָא

מְדַרְךְ עֲשִׂבָּא כְּתוּרִין לָךְ יִטְעִמוּן וְשַׁבְעֵיהּ עֲדַרְיִן

יַחְלִפוּן עֲלֵיךְ עַד : דֵּי תַנְדֵּעַ דִּי־שְׁלִיט עֲלֵיָּא בְּמַלְכוּת

ל אֲנָשָׁא וְלִמֵּן דִּי־יִצְבָּא יִתְנַגְּהּ : בְּהַּ שַׁעֲתָא מַלְתָּא

סַפַּת עַל־נְבוּכַדְנֶצַּר וּמִן־אֲנָשָׁא טָרִיד וְעֲשִׂבָּא כְּתוּרִין

יֵאכַל וּמִטַּל שְׁמִיָּא נִשְׁמַה יִצְטַבַּע עַד דֵּי שַׁעֲרָה כְּנִשְׂרִין

3 1 דְּבָהּ וּטְמוּוֹהֵי כְּצַפְרִין : וְלְקַצַּת יוֹמִיָּא אָנָּה

נְבוּכַדְנֶצַּר עֵינֵי לְשִׁמְיָא נְטִלָת וּמַנְדַּעֵי עֲלֵי יִתּוּב

וְלַעֲלִיָּא בְּרַכְתָּ וּלְחֵי עֲלִמָּא שְׁבַחַת וְהַדְרַת דֵּי

3 2 שְׁלִטְנָה שְׁלִטָן עֲלֵם וּמַלְכוּתָהּ עַס־דֵּר וּדֵר : וְכַל־

דְּאָרֵי אֲרַעָא כְּלָהּ הַשְׁלִיבִין וּכְמַצְבֵּיהּ עַבְדֵּי בְּחִיל שְׁמִיָּא

וְדְאָרֵי אֲרַעָא וְלֵא אִתֵּי דִי־יִמְחָא בִּידָהּ וְיֵאמַר לֵה מַרְה

3 3 עַבְדַּת : בְּהַּ זְמַנָּא מַנְדַּעֵי יִתּוּב עֲלֵי וְלִיקַר מַלְכוּתֵי

הַדְרֵי וְיִוִּי יִתּוּב עֲלֵי וְלֵי הַדְרֵי וּבְרַבְרַבְנֵי יַבְעִין וְעַל־

3 4 מַלְכוּתֵי הַתְּקַנְתָּ וּדְבִין יִתִּירָה הוּסְפַרְתָּ לִּי :

כֵּעֵן אָנָּה נְבוּכַדְנֶצַּר מְשַׁבַּח וּמְרוֹמָם וּמַהְדַּר לְמַלְךְ

שְׁמִיָּא דֵּי כָּל־מַעֲבְדוֹהֵי קִשּׁוּט וְאַרְחֻתָּהּ דִּין וְדֵי מַהְלִבִין

בְּגוֹה יָכַל לְהַשְׁמִלָּה :

א בְּלִשְׁאֲצַר מַלְכָּא עַבְדֵּי לֶחֶם רַב לְרַבְרַבְנוּוֹהֵי אֱלָהּ

וְלַקְבַּל

CAP. IV.
Belsazar.

פתח באתנה v. 28. פתח באתנה v. 26. יתירי v. 24.
דייריק v. 32. ולעלאהק v. 31. עלאהק ib. יתירי v. 29.
דייריק ib. ה במקום א ib.

2 ולקבל אלפיה חמרה שתי : בלשאצר אמר
 3 במעם חמרה להיתיה למאני דהבא וכספא די
 הנפק נכוכדנצר אבוהי מן היכלא די בירושלם
 וישתון בהון מלכא ורכבנוהי שגלתה ולחנתה :
 4 בארין היתיו מאני דהבא די הנפקו מן היכלא די בית
 אלהא די בירושלם ואשתיו בהון מלכא ורכבנוהי
 שגלתה ולחנתה : אשתיו חמרא ושבחו לאלהי דהבא
 5 וכספא נחשא פרזלא אעא ואבנא : בה שעתא ה
 נפקו איבען די יד אנש וכתבו לקבל נברשתא על
 גילא די כתל היכלא די מלכא ומלכא חזה פס ידא די
 6 כתבא : ארין מלכא וזוהי שנוהי ורעינהי יכהלונה
 וקטרי חרצה משתרין וארבתה דא לרא נקישן :
 7 קרא מלכא בחיל להעלה לאשפיה כשדא וגזריא
 8 ענה מלכא ואמר לחכימי ככל די כל אנש הי יקרה
 כתבה דנה ופשרה יחונני ארגנא ילפש והמנכא די
 9 דהבא על צוארה ותלתי במלכותא ישלט : ארין
 עליון כל חכימי מלכא ולא כהלין כתבא למקרא
 10 ופשרה להודעה למלכא : ארין מלכא בלשאצר
 שניא מתבהל וזוהי שנון עלוהי ורכבנוהי משמבשין :
 11 מלכתא לקבל מלי מלכא ורכבנוהי לבית משתיה
 עללת ענת מלכתא ואמרת מלכא לעלמין חיי אל
 יכהלוד רעיונה וזוהי אל ישמנו : איתי גבר במלכותה
 די רוח אלהין קרישין בה וביומי אבוה נהירו ושכלתנו
 וחכמה כחכמת אלהין השתבחת בה ומלכא
 נכוכדנצר אבוה רב הרטמין אשפין כשדאין גזרין
 12 הקימה אבוה מלכא : כל קבל די רוח יתירא ומנדע
 ושכלתנו מפשר חלמין ואחנית אחידן ומשרה
 קטרין השתבחת בה בדניאל די מלכא שם
 ממממממ Nnnn שמה

luxuriose
 epulans vasa
 sacra templi
 Hierof. ad-
 hibet;

vnde subito
 manus Dei
 vindex appa-
 ruit feralem
 in eum sen-
 tentiam pari-
 etti insci-
 bens,

quam cum
 legere & ex-
 ponere nemo
 possit, Regi-
 nae consilio
 Daniel ac-
 ceritus

† cande-
 labri.
 † tecto-
 rium.
 † parie-
 sis, Efr.
 5: 8.
 † lum-
 borum.
 † genua.
 † colli-
 deban-
 sur.

† perple-
 xi facti
 (fuer)

† indi-
 catio.
 † arca-
 norum.

והמניכא ק' ibid. כשדאי ק' v. 7. נפחה ק' v. 5.
 חכ' v. 11. יתיר י' ibid. יתיר ל' v. 10. יתיר ל' v. 8.
 בדגש בתר יהוא

שמה בלשאר פגע דניאל יתקרי ופשרה
 13 יתחיה : בארין דניאל העל קדם מלכא
 ענה מלכא ואמר לדניאל אנתה הוא דניאל דימן בני
 14 גלותא די יהוד די חתי מלכא אבי מדיהוד : ושמת
 עליך די רוח אלהין בך ונחירו ושכלתנו וחכמה יתירה
 15 השתכחת בך : וכען העלו קרמי חכימא אשפיא די
 כתבה דנה יקרון ופשרה להודעתני ולא כהלין פשר
 16 מלתא להחיה : ואנה שמעת עליך די תוכל פשרין
 למפשר וקטרין למשרא בען חן תוכל כתבא למקרא
 ופשרה להודעתני ארגונא תלפש והמנוכא די דהבא
 על צוארך ומלתא במלכותא משלט :

& a Rege rogatus.

promte verba legit, & ob superbiam, qua patrem Rex imitatus est.

17 בארין ענה דניאל ואמר קדם מלכא מתנתך
 לך להוין ונבוכדתך לאחרן הב פרס כתבא אקרא
 18 למלכא ופשרא אהודענה : אנתה מלכא אלהא
 עליה מלכותא ורכותא ויקרא והודא יתב
 19 לנכדנצר אבוק : ומן דכותא די יתב לה כל
 עממא אפיא ולשניא הו זאעין ורחליו מן קדמוהי
 די הוא צבא הוה קמל ודי הוה צבא הוה מהא ודי
 הוה צבא הוה מרים ודי הוא צבא הוה משפל :
 20 וכדי רס לבבה ורוחה תקפת להודה הנחת מן פרסא
 מלכותה ויקרא העריו מנה : ומן בני אנשא טריד
 21 ולבבה עסחיותא שוי ועס עליה מרורה עשבא
 כתורין יטעמונה ומטל שמיא גשמה יצטבע עד די
 ידע די שליט אלהא עליה במלכות אנשא ולמד די
 22 יצבא יתקים עליה : ואנתה ברה בלשאר לא
 23 השפלת לבבך כל קמל די כל דנה ידעת : ועל
 מרא שמיא התרוממת ולמאניא די ביתה היתין
 בך מיד ואנתה ורכבך יך שגלתך ולחנתך חמרא
 שתין

f 2: 4

f 2: 4

f com- move- rentur, 6: 27.

f super- biendo.

f Job. 39: 5.

& violavit vasa sacra imminens exitium ei denunciavit.

פתח באתנה v. 15. יתיר י. v. 14. מלעיל. ib. יתיר ה. v. 13.
 v. 17. והמניכא ק. bis. ib. תכול ק. ib. יתיר י. v. 16.
 זייעין ק. v. 19. עלאה ק. ib. יתיר ה. v. 18. ב' טעמים
 יתיר י. v. 23. יתיר ה. v. 22. יתיר י. ib. עלאה ק. v. 21.
 יתיר י. ib. יתיר ה. ib.

שתין בהון ולאליהי כספא ודהבא נחשא פרזלא
אניא ואבנא די לא חזון ולא שמעין ולא ידעין שבחת
ולאלהא די נשמתך ביה וכל ארחתך לה לא

f 4: 34

הדרת: בארין מן קדמוהי שליח פסא די ירא וכתבא 2 4

f appen-
sus, v. 37.

דנה רשום: ודנה כתבא די רשום מנא מנא תקל מה

ופרסין: דנה פשר מלתא מנא מנה אלהא מלכותך 2 6

f v. 25.
fin tru-
fini.
f defi-
sions.

והשלמה: תקל תקלתא במאניא והשתכחת 2 7

חסיר: פרס פריסת מלכותך ויהיבת למדי ופרס: 2 8

בארין אמר בלשאצר וחלפשו לדניאל ארנונא 2 9

f procla-
marent.

והמנוכא די דהבא על צוארה והכרוו עלוהי די ליהוא

שליט מלתא במלכותא: בה בליליא קסיל בלשאצר ל

מלכא כשדיא:

ודרוש כדיא קבל מלכותא פבר שנין שתין א

CAP. 5. VI.
Daniel a Da-
rio Medo
summa di-
gnitate au-
ctus,

ותרתין: שפר מדם דרוש והקים על מלכותא 2

לאחשדרפניא מאה ועשרין די לחון בכל-

מלכותא: ועלא מנהון סרכין תלתה די דניאל 3

חר מנהון די לחון אחשדרפניא אלין יחבין לחון

מעמא ומלכא לא לחוא נוק: ארין דניאל דנה 4

היה מתנצח על סרכיא ואחשדרפניא כל-

קבל די רוח יתירא בה ומלכא עשיר להקמותה

f cogita-
bat. Fff
146:4

על כל מלכותא: ארין סרכיא ואחשדרפניא ה

a magnati-
bus Regi
persuadenti-
bus, vt edito
fanciret, ne
quis intra 30.
dies nisi soli
Regi sup-
plicet.

הו כעין עלה להשכחה לדניאל מצד מלכותא וכל-

עלה ושחיתה לא יכלין להשכחה כל קבל די-

מדימן הוא וכל שלו ושחיתה לא השתכחת

עלוהי: ארין גבריא אלה אמרין די לא נהשכה 6

לדניאל דנה כל עלה לחון השכחנא עלוהי בדרת

אלהה: ארין סרכיא ואחשדרפניא אלן הרגשו

על מלכא וכן אמרין לה דרוש מלכא לעלמין

מממממממ 2 ב

מראה ק' 1. כשדאה ק' 30. והמנוכא ק' 29.

v. a. Hisp. & Angl. hoc yerfu inchoant Cap. 6.

8 חיי : אתיעטו כל סרכי מלכותא סגניא
 ואחשדרפניא הדברניא ופחותא לקימה קום
 מלכא ולתקפה אסר די כל די יבעא בעו מד
 כל אלה ואנש עד יומין תלתין להו סגד מלכא
 9 יתרא לגב ארוחא : בען מלכא תקום אסר
 ותדשם כתבא די לא להשניה כדתמי ופרס די לא
 י תעדא : כל קבל דנה מלכא דרוש רשם כתבא
 11 ואסרא : ודניאל כרי ידע די דשם כתבא על לביה
 וכין פתיחן לה בעליה נגד ירושלם וזמנין תלתה
 ביומא הוא ברך על ברכוהו ומלא ומודא קדם
 12 אלה כל קבל די הוא עבר מן קדמת דנה : אדין
 גבריא אלה הרגשו והשכחו לדניאל בעה ומתחנן
 13 קדם אלה : באדין קרבו ואמרו קדם מלכא
 על אסר מלכא הלא אסר רשמת די כל אנש
 די יבעא מן כל אלה ואנש עד יומין תלתין להו
 סגד מלכא יתרא לגוב ארוחא ענה מלכא
 ואמר יציבא מלתא כדתמי ופרס די לא
 14 תעדא : באדין ענו ואמרו קדם מלכא די דניאל די
 מן בני גלותא די יהוד לא שם עליך מלכא טעם ועל
 אסרא די רשמת וזמנין תלתה ביומא בעא בעותה :
 15 אדין מלכא כרי מלחא שמע שגיא באש עלוהו ועל
 דניאל שם כל לשזכותה ועד מעלי שמשא הורה
 16 משתדר להצלוחה : באדין גבריא אלה הרגשו על
 מלכא ואמרו למלכא דע מלכא די דת למדי ופרס
 די כל אסר וקום די מלכא יהקים לא להשניה :
 17 באדין מלכא אמר והיתיו לדניאל ורמו לגבא די
 ארוחא ענה מלכא ואמר לדניאל אלה די אנתה
 18 פלח לה בתדירא הוא ישזכך : והיתית אבן חדרה
 ושמת

† confi-
 lium
 inicruis

 † feno-
 str.
 † cerna-
 culo.
 † orans.
 Est. 6:
 10.
 † oran-
 tem.

 † tam-
 lum
 fuit.
 † flu-
 dium.
 † fuit ne-
 gotiosus

 † fugi-
 tes, v. 17.

obseruatur &
 accusatur,
 quod fecus
 faceret:

vnde in fo-
 ueam leo-
 num conii-
 citur

יתיר ה' 17. יתיר י' 14.

† obli-
gnavit.
† annu-
lo.
† perno-
clavit.
† jeju-
nus.
† Gen.
31: 40.
† sub au-
roram.
† cum
luce.
† tristi.
† v. 17.

וּשְׁמַת עַל-פֶּס גַּבָּא וַחֲתִמָּה מִלְכָּא בַעֲזֻקְתָּהּ וּבַעֲזֻקַת
 1 9 דְּכַרְכְּנוּחֵי דֵי לֵא-תִשְׁנֵא צְבוּ דְנִיָּאֵל : אֲדִין אֲזֵל
 מִלְכָּא לְהִיכִלָּה וּבֵת מִוְרָה וּדְחִוּוּ לֵא-הֲנַעֲלָ קְדָמוּחֵי
 וּשְׁנֵמָה נִדְתָּ עֲלוּחֵי : בְּאֲדִין מִלְכָּא בְּשִׁפְרָפְרָא יָמוּס כ
 בְּנִגְדָּהּ וּבְהִתְבַּהֲלָה לְגַבָּא דֵי-אֲרִיּוֹתָא אֲזֵל :
 2 1 וּכְמִקְרָבָה לְגַבָּא לְדִנִּיאֵל בְּקַל עֲצִיב זַעַק עֵנָה מִלְכָּא
 וְאָמַר לְדִנִּיאֵל דִּנִּיאֵל עֲבֹד אֱלֹהָא חַיָּא אֱלֹהֵךְ דֵי
 אֲנִתָּהּ פְּלַחֲלֵהּ בְּתִדְרֵיָּהּ הִיכַל לְשִׁזְבוּתָךְ מִן
 2 2 אֲרִיּוֹתָא : אֲדִין דִּנִּיאֵל עִם מִלְכָּא מִלְלָ מִלְכָּא
 2 3 לְעֵלְמִין חַיָּי : אֱלֹהֵי שְׁלַח מְלֹאכְתָּהּ וּסְגַר פֶּס אֲרִיּוֹתָא
 וְלֵא חֲפְלוּנֵי כָּל-קַבְּלָ דֵי קְדָמוּחֵי זְכוּ הַשְׁתַּכְּחַת לִי
 2 4 וְאִף קְדָמִיךְ מִלְכָּא חֲבוּלָה לֹא עֲבַדְתָּ : בְּאֲדִין מִלְכָּא
 שְׁנִיא טָאֵב עֲלוּחֵי וּלְדִנִּיאֵל אָמַר לְהִנְסַקְהּ מִן-גַּבָּא
 וְהִסַּק דִּנִּיאֵל מִן-גַּבָּא וּכְלִחְבַל לֹא-הִשְׁתַּכְּחָ כִּי דֵי
 הֵימָן בְּאֱלֹהָהּ : וְאָמַר מִלְכָּא וְחִיתִיו גְּבָרִיא אֵלֶךְ דֵי כַה
 אֲבָלוּ קְרָצוּחֵי דֵי דִנִּיאֵל וּלְגַב אֲרִיּוֹתָא רְמוּ אַנּוּן בְּנִיחּוּן
 וְנִשְׁחִיוּ וְלֹא-מָטוּ לְאֲרַעֲיָת גַּבָּא עַד דֵי-שְׁלִטּוּ בְּהוּן
 2 6 אֲרִיּוֹתָא וּכְלִ-גְרָמֵיהוּן הֲדָמוּ : בְּאֲדִין דְרִיּוּשׁ מִלְכָּא
 פְּתַב לְכַל-עַמְמִיא אֲמִיא וּלְשִׁנִּיא דֵי-דִאֲרִין בְּכַל-אַרְעָא
 2 7 שְׁלַמְכוּן יִשְׁנֵא : מִן-קְדָמֵי שִׁים טַעַם דֵי בְּכַל-שְׁלִטָּן
 2 8 מְלִכּוֹתֵי לְהוּן זֵאֲעִין וְדִחְלִין מִן-קְדָם אֱלֹהָהּ דֵי-דִנִּיאֵל
 דֵי-הוּא אֱלֹהָא חַיָּא וּמִיָּס לְעֵלְמִין וּמְלִכּוֹתָהּ דֵי-לֵא
 2 8 תְּחַפְּלָ וּשְׁלִטְנָה עַד-סוּפָא : מִשְׁזִיב וּמְצַל וְעַבַד אֲתִין
 וְתַמְחִין בְּשִׁמְיָהּ וּבְאַרְעָהּ דֵי שְׁזִיב לְדִנִּיאֵל מִדְּיָךְ
 2 9 אֲרִיּוֹתָא : וְדִנִּיאֵל דִּנְהּ הִצְלַח בְּמְלִכּוֹת דְרִיּוּשׁ וּבְמְלִכּוֹת
 כּוּרֶשׁ פְּרָסִיא : בְּשֵׁנַת חֲדָה לְבִלְאֲשִׁצֵּל א
 מֶלֶךְ בְּכַל דִּנִּיאֵל חֵלֶם חוּהּ וְחוּוִי רֵאשִׁיהּ עַל-מִשְׁכַּבָּהּ
 בְּאֲדִין חֵלְמָא כְּתַב רֵאשׁ מְלִין אָמַר : עֵנָה דִנִּיאֵל וְאָמַר 2
 מִמְּמִמְּמִמְּמִ 3 ג נִנְנִי חוּהּ

(sed diuinitus
feruatus inde
educitur,

& calumniatores eo precipitati a leonibus deuorati sunt: Deumque Danielis colendum Rex edicto promulgauit.

CAP. 7. VII.
Vidit Daniel
4. animalia in
fornio,

יתיר י. v. 23. יתיר ה. v. 21. פ זעירא & פ רבתי. v. 20.
פרסאה ק. v. 29. זייעין ק. v. 27. דירין ק. v. 26.

חוה הוית בחווי עם ליליא וארו ארבע רוחי שמיא
 3 מניחן לימא רבא : וארבע חיון רברבן סלקן מן דימא
 4 שנין דא מן דא : קדמיתא כארדה ונפין דינשר לה
 חוה הוית עד די מריטו גפיה ונסילת מן ארעא ועל-
 ה רגלין כאנש הקימת ולכב אנש זריב לה : וארו חוה
 אחרי תננה דמיה לדב ולשטר חר הקימת ותלת
 עלעין בפמה בין שניה וכן אמרין לה קומי אבלי
 6 בשר שגיא : באתר דנה חוה הוית וארו אחרי
 כנמר ולה נפין ארבע די עוף על גפיה וארבעה
 7 ראשין לחיותא ושלטן זריב לה : באתר דנה חוה
 הוית בחווי ליליא וארו חוה רביעיא דחילה ואמתני
 ומקפא יתירה ושנין די פרזל לה רברבן אכלה
 ומדקה ושאר א ברגליה רפסה והיא משניה מן כל-
 8 חיותא די קדמיה וקרנין עשר לה : משתכל הוית
 בקרניא ואלו קרן אחרי ועירה סלקת ביניחון ותלת
 מן קרניא קדמיתא אתעקרו מן קדמיה ואלו עינין
 9 בעיני אנשא בקרניא דא ופס ממלל רברבן : חוה
 הוית עד די כרסון רמיו ועתיק יומין יתב לבושה
 כתלג חור ושער ראשה בעמר נקא כרסיה שביבין די
 1 נור גלגלוהי נור דלק : נהר דינור נגר ונפק מן
 קדמוהי אלה אלפים ישמשוה ורבו רבון קדמוהי
 11 יקומון דינא יתב וספרין פתיחו : חוה הוית בארין
 מדקל מליא רברבתא די קרנא ממללא חוה הוית
 עד די קטילת חיותא והובר גשמה ויהיבת לקדרת
 12 אשא : ושאר חיותא הערי שלטנהון וארבה בחיון
 13 יהיבת לחון עד זמן ועדן : חוה הוית בחווי ליליא
 וארו עם ענני שמיא כבר אנש אתה הוא ועד עתיק
 14 יומיא מטה וקדמוהי הקרבוהי : ולה יתב שלטן ויקר
 ומלכו

† irru-
bant.

 † evulsa
sunt.

 † secun-
da.
† latus.
† costæ.

 † tergo
c.

 † formi-
dabilis.

 † par-
vum.

 †† nix
alba.
† lana.
† rotæ e.
† ardens.
† eman-
ans.

& cornu par-
vum.

it. sedentem
in throno
Senem,

& Filium ho-
minis ad eum
venientem.

יתיר י' הל' בפתח v. 6. יתיר י' v. 7. יתיר י' v. 4.
 אתעקרה ק' ib. יתירו v. 8. bis. יתיר י' ib. רביעאה ק' v. 7.
 רבבן ק' ib. אלפין ק' v. 10. יתיר י' ib.

ומלכו וכל עממיה אמיה ולשניה לה יפלהון שלטנה
שלטן עלם די לא יעיה ומלכותה די לא תתחבל :

אתכרית רוחי אנה דניאל בנו נדנה טו

† indo-
luit.
† fedis
(corporis
sui)

16 קרבת על חד מן

קאמיה ויציבה אבעה מנה על כל דנה ואמר

Explicatio
Angeli de
Monarchiis
& regno
Christi.

17 לי ופשר מליא יהודענני : אלין חיותא רב רבתא די

אנין ארבע ארבעה מלכין יקמוין מן ארעא :

† confir-
mabunt
v. 22.

18 ויקבלון מלכותא קדישי עליונין ויחסנון מלכותא

19 עד עלמא ועד עלם עלמיה : אדין צבית ליצבא

על חיותא רביעיתא די הות שניה מן פלהון דחילה

† 4: 30.

יתירה שניה די פדור וטפריה די נחש אכלה

מדקה ושאר א ברנליה רפסה : ועל קרניא עשר כ

די בראשה ואחרי די סלקת ונפלו מן קרמיה תלת

וקרנא דכו ועינון לה ופס ממלל רבכון וחזוח

21 רב מן חכרתה : חזה חוית וקרנא דכו עברא

22 קרב עם קדישין ויכלה להן : עד די אתה עתיק

זמיה ודינא יחב לקדישי עליונין וזמנא מסה

† v. 18.

23 ומלכותא חסנון קדישין : כן אמר חיותא רביעיתא

מלכו רביעיה תהוא בארעא די תשנא מן כל

מלכותא ותאכל כל ארעא ותדושנה ותדקנה :

24 וקרניא עשר מנה מלכותה עשרה מלכין יקמוין

ואחרון יקום אחריהן והוא ישנא מן קרמיה

ותלתה מלכין יחשפל : ומלין לצד עליא כה

† atteret.
† cogi-
tabit.
† partem

ימלל ולקדישי עליונין ובלא ויספר לחשניה זמנין

ודת וותיחבון בידה עד ערו ועדנין ופלג ערו :

26 ודינא יחב ושלטנה יחעוין להשמדה ולהוכרה

עד סופא : ומלכותא ושלטנא ורבותא די

מלכות | תחות כל שמיה יחבת לעם קדישי

27. Regnum Monarchi
et mag nitudo regnoru
vultu omni corda daltam
et populos anclom ex cel-
loru: regne eij et regnum
laccuti, et omnes dominatus
ei serui ent, et obedient.

יתיר י. ib. יתיר י. v. 19. פחה באתנח.

יתיר י. v. 20. ונפלה ק. יתיר י. v. 23.

עלאה ק. v. 25.

קרישי עליונין מלכותה מלכות עלם וכל שלטני
לה פלחון וישמעון : עד כה סופא די מלחא אנה
דניאל שניא רעיוני יבחלני ויוני ישתנון עלי ומלחא
בלבי נטרתי :

28 fucus-
que.

CAP. VII. VIII.
Vifio anietis
& hirci, Per-
fici & Maced-
don. regni
statum pro-
nuncians.

א בשנת שלוש למלכות בלשאצר המלך חזון נראה

2 אלי אני דניאל אחרי הנראה אלי בתחלה : ואראה

בחזון ויהי בראתי ואני בשושן הבירה אשר בעולם

המדינה ואראה בחזון ואני הייתי על אונבל אולי :

3 ואשא עיני ואראה והנה איל אחד עמד לפני האבל

ולו קרנים והקרנים נבהות והאחת נבהה מן השנית

4 והנבהה עליה באחרונה : ראיתי את האיל מנגח

יפה וצפונה ונגברה וכל חיות לא יעמדו לפניו ואין

ה מציל מידו ועשה כרצונו והגדיל : ואני הייתי מבין

והנה צפירה עזים בא מן המערב על פני כל הארץ

6 ואין נוגע בארץ והצפיר קרן חזות בין עיניו : ויבא

עד האיל בעל הקרנים אשר ראיתי עמד לפני האבל

7 וירץ אליו בחמת כהו : וראיתיו מגיע אצל האיל

ויתמרמר אליו ויד את האיל וישבר את שתי

קרניו ולא היה כח באיל לעמד לפניו וישליכו

ארצה וירמסוהו ולא היה מציל לאיל מידו :

8 וצפיר העזים הגדיל עד מאד וכעצמו נשברה

הקרן הגדלה ותעלינה חזות ארבע תחתיה

9 לארבע רוחות השמים : ומן האחת מהם

יצא קרן אחת מצעירה ותגדל יתר אל הנגב

י ואל המזרח ואל הצבי : ותגדל עד צבא

השמים ותפל ארצה מן הצבא ומן הכוכבים

11 ותרמסם : ועד שר הצבא הגדיל ומפנו הרים

12 התמיד והשלה מכון מקדשו : וצבא תנתן על-

התמיד

f exi-
guum.

Fata Ecclef.
Jud. sub Anti-
ocho Epiph.

הורם ק' 21. v.

animaduertens, pro re-stitutione Israelis supplicans

2 בְּשָׂדִים : בְּשָׁנַת אַחַת לְמַלְכוֹ אֲנִי דָנִיֵּאל בִּינְתִי
 בְּסִפְרִים מִסֵּפֶר הַשָּׁנִים אֲשֶׁר הָיָה דָבָר יְהוָה אֵל-
 יִרְמְיָה הַנְּבִיא לְמַלְאוֹת לְחַרְבוֹת יְרוּשָׁלַם שְׁבַע־עִים
 3 שָׁנָה : וְאַתָּנָה אֶת-פְּנֵי אֵל-אֲדֹנָי הָאֱלֹהִים לְבַקֵּשׁ
 4 תְּפִלָּה וְתַחֲנוּנִים בְּצוּם וּשְׂקָ וְאִפְרָ : וְאַתְּפַלְלָה
 לַיהוָה אֱלֹהֵי וְאַתּוֹדָה וְאֹמְרָה אֲנִי אֲדֹנָי הָאֵל הַגָּדוֹל
 וְהַנּוֹרָא שֹׁמֵר הַבְּרִית וְחֹסֵד לְאֶהְבָיו וְלֹשְׁמֵרֵי
 הַמִּצְוֹתָיו : חָטְאוּנוּ וְעִוְינוּ וְהִרְשַׁעְנוּ וּמְרַדְנוּ וְסוּר
 6 מִמִּצְוֹתֶיךָ וּמִשְׁפָּטֶיךָ : וְלֹא שָׁמַעְנוּ אֶל-עֲבָדֶיךָ
 הַנְּבִיאִים אֲשֶׁר דִּבְרוּ בְּשֵׁמֶךָ אֵל-מַלְכֵינוּ שָׂרִינוּ
 7 וְאַבְתִּינוּ וְאֵל כָּל-עַם הָאָרֶץ : לָךְ אֲדֹנָי הַצְּדִיקָה
 וְלָנוּ בְּשֵׁרַת הַפְּנִים כִּי־זֶה הוּא לְאִישׁ יְהוּדָה וְלִישְׁבֵי
 יְרוּשָׁלַם וְלְכָל-יִשְׂרָאֵל הַקְּרִבִים וְהַרְחֻקִים כְּכָל-
 הָאָרְצוֹת אֲשֶׁר הִדְחַתָּם שָׁם בְּמַעַלְם אֲשֶׁר מַעְלוּ-
 8 בְּךָ : אֲדֹנָי לָנוּ בְּשֵׁרַת הַפְּנִים לְמַלְכֵינוּ לְשָׂרֵינוּ
 9 וְלְאַבְתֵינוּ אֲשֶׁר חָטְאוּנוּ לָךְ : לְאֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ
 י הַרְחֻמִים וְהַסְּלִחוֹת כִּי מְרַדְנוּ בּוֹ : וְלֹא שָׁמַעְנוּ
 בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לְלַכֵּת בְּתוֹרָתוֹ אֲשֶׁר-נָתַן לְפָנֵינוּ
 11 בְּיַד עֲבָדָיו הַנְּבִיאִים : וְכָל-יִשְׂרָאֵל עָבְרוּ אֶת-
 תּוֹרָתְךָ וְסוּר לְבַלְתִּי שְׁמוּעַ כְּקִלָּה וַתִּתֶּךָ עָלֵינוּ הָאֵלֹהִים
 וְהִשְׁבַּעְתָּ אֲשֶׁר כְּתוּבָה בְּתוֹרַת מֹשֶׁה עַבְדְּ-הָאֱלֹהִים
 12 כִּי חָטְאוּנוּ לּוֹ : וְיָקָם אֶת-דְּבָרָיו אֲשֶׁר-דִּבֶּר עָלֵינוּ
 וְעַל-יִשְׁפָּטֵנוּ אֲשֶׁר שָׁפְטוּנוּ לְהַכִּיָּה עָלֵינוּ רָעָה גְדוֹלָה
 אֲשֶׁר לֹא-נַעֲשִׂתָהּ תַּחַת כָּל-הַשָּׁמַיִם כְּאֲשֶׁר נַעֲשִׂתָהּ
 13 בִּירוּשָׁלַם : כְּאֲשֶׁר כְּתוּב בְּתוֹרַת מֹשֶׁה אֶת כָּל-
 הָרָעָה הַזֹּאת בָּאָה עָלֵינוּ וְלֹא-חָלִינוּ אֶת-פְּנֵי יְהוָה
 14 אֱלֹהֵינוּ לְשׁוּב מֵעֲוֹנוֹנוּ וּלְהִשְׁכִּיל בְּאַמְתָּךְ : וַיִּשְׁקַד
 יְהוָה עַל-הָרָעָה וַיְבִיאָהּ עָלֵינוּ כִּי-צָדִיק יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
 עַל

יחיר ר' 12. 7. יחיר ר' 5. 7. ב' טעמים 4. 7.

נגיד חבא וקצו בשטף ועד קץ מלחמה ונחצצת
שמונת : והגביר ברירת לרבים שבוע אחד וחצי
השבוע ישבית זבח ומנחה ועל כנה שקוצים
משכם ועד פלה ונחצצה תתך על
שומם :

*Lucy vepituri ab hinc (and) in
inunationibus et usq. ad finem
27 belli: decisa (Lucyae suat)
deplationis.*

CAP. 9. X.
Anno 3. Cyri
vati rufus
lugenti &
oranti pro-
mittitur opi-
tulario Dei
& conforta-
tio per An-
gelum.

א בשנת שלוש לכורש מלך פרס דבר נגלה לדניאל
אשר נקרא שמו בלטישאר ואמת הדבר ועבא גדול
2 ובין את הדבר ובינה לו במראה : בימים ההם אני
3 דניאל הייתי מתאבל שלשה שבועים ימים : לחם
המדות לא אכלתי ובשר ויין לא בא אלפי וסוף לא
סכתי עד מלאת שלשת שבועים ימים :

4 וכיום עשרים וארבעת לחדש הראשון
ה ואני הייתי על יד הנהר הגדול הוה חדקל : ואש
את עיני וארא והנה איש אחד לבוש בדים ומתנו
6 חגרים בכתם אופז : ונזיתו כתרישיש ופניו כמראה
ברק ועיניו פלפירי אש וזרעתיו ומרגלתיו כעין נהשת

Ez. 17.

7 קלל וקול דבריו כקול המון : וראית אני דניאל לבד
את המראה והאנשים אשר היו עמי לא ראו את
המראה אבל חרדה גדלה נפלה עליהם ויברחו
8 בהחבא : ואני נשארתי לבדי ואראה את המראה
הגדלה הזאת ולא נשאר בי כח והודי נהפך עלי
9 למשחית ולא עצרתי כח : ואשמע את קול דבריו
ובשמעי את קול דבריו ואני הייתי נרדם על פני ופני
ארצה : והנהיך נגעה בי והניעני על ברכי וכפות
11 ידי : ויאמר אלי דניאל איש המדות הבן בדברים
אשר אנכי דבר אליה ועמד על עמדך כי עתה
שלחתי אליה ובדברי עמי את הדבר הזה עמדת
12 מרעיד : ויאמר אלי אל תירא דניאל כי מן היום

הראשון

הראשון אשר נתת את לבך להבין ולהתענות לפני
 אלהיה נשמעו דבריה ואני באתי בדבריה : ושר 3
 מלכות פרס עמד לנגדי עשרים ואחד יום והנה מיכאל
 אחד השרים הראשנים בא לעזרני ואני נותרתי שם
 אצל מלכי פרס : ובאתי להבינה את אשר יקרה לעמך 4
 באחרית הימים כי עוד חזון לימים : ובדברו עמי 5
 כדברים האלה נתתי פני ארצה ונאלמתי : והנה 6
 כדמות בני אדם נגע על שפתי ואפתח פי ואדברה
 ואמרה אל העמד לנגדי אדני במראה נהפכו צירי
 עלי ולא עצרתי כח : והיה יוכל עבד אדני זה לדבר 7
 עם אדני זה ואני מעתה לא יעמד בי כח ונשמה לא
 נשארה בי : ויסק ויגע פי במראה אדם ויחוקני : 8
 ויאמר אל תירא איש חמדות שלום לך חזק וחזק 9
 ובדברו עמי התחזקתי ואמרה ידבר אדני כי
 חזקתני : ויאמר הידעת למה באתי אליך ועתה אשוב כ
 להלחם עם שר פרס ואני יוצא והנה שר יון בא :
 אבל אניד לך את הרשום בכתב אמת ואין אחד 1
 מתחזק עמי על אלה כי אם מיכאל שרכם :
 ואני בשנת אחת להריוש המרי עמדי א
 למחזיק ולמעח לו : ועתה אמת אניד לך הנה עוד 2
 שלשה מלכים עמדים לפרס והרביעי יעשיר עשר
 גדול מכל וכחזקתו בעשרו יעיר הכל את מלכות יון :
 ועמד מלך גבור ומשל ממשל רב ועשה כרצונו : 3
 וכעמדו תשבר מלכותו ותהין לארבע רוחות השמים 4
 ולא לאחרייתו ולא כמשלו אשר משל כי תתש
 מלכותו ולאחרים מלבד אלה : ויחזק מלך הנגב ומן ה
 שריו ויחזק עליו ומשל ממשל רב ממשלתו : ולקץ 6
 שנים יתחפרו ויברו מלך הנגב תבא אל מלך הצפון
 לננננננננ 3 000000 לעשות

f. 1. Ch. 1
13: 12.

qui futura
Ecclesix fata
aperit

CAP. XI
sub Perſis,
Græcis,

inpr. Antio-
cho Epiph.

קמין בזק 5. v. קמין בזק 4. v. הר' בקמין 14. v.

לעשות מישרים ולא תעצר כוח הזרוע ולא יעמד
 זרעו ותנתן היא ומביאה והילדה ומחוקה בעתים:
 7 ועמד מנצר שרשיה כגו ויבא אל החיל ויבא במעוז
 8 מלך הצפון ועשה בהם והחזיק: וגם אלהיהם עם-
 נסביהם עם כלי המדתם כסף וזהב בשכי יבא
 9 מצרים והוא שנים יעמד ממלך הצפון: ויבא במלכות
 י מלך הנגב וישב אל אדמתו: ויבנו יתגרו ואספו המון
 חילים רבים ויבא כוא ושטף ועבר וישב ויתגרו עד-
 11 מעזה: ויתמרמר מלך הנגב ויצא ונלחם עמו עם
 12 מלך הצפון והעמיד המון רב ונתן המון בידו: וישא
 13 המון ירום לבבו והפיל רבאות ולא יעוז: וישב מלך
 הצפון והעמיד המון רב מן הראשון ולקח העתים
 14 שנים יבוא כוא בחיל גדול וברכוש רב: ובעתים ההם
 רבים יעמדו על מלך הנגב ובני פריצי עמה ינשאו
 15 להעמיד חזון ונכשלו: ויבא מלך הצפון וישפך סודלה
 ולבד עיר מבצרות וזרעורת הנגב לא יעמדו ועם
 16 מבחריו ואין כח לעמד: ויעש הבא אליו כרצונו
 ואין עומד לפניו ויעמד בארץ הצבי וכלה בידו:
 17 וישם פניו לבוא בתקף כל מלכותו וישרים עמו
 ועשה וברת הנשים יתן לו להשחיתה ולא
 18 תעמד ולא לו תהיה: וישב פניו לאיים
 ולבד רבים והשכיר קצין חרפתו לו בלתי
 19 חרפתו ישוב לו: וישב פניו למעוז ארצו
 כ ונכשל ונפל ולא ימצא: ועמד על כנו
 מעביר נוגש דרך מלכות ובקמים אחדים
 21 ישבר ולא באפים ולא במלחמה: ועמד על-
 כנו נבזה ולא נתנו עליו חוד מלכות ויבא בשלוה
 22 והחזיק מלכות בחלקקות: וזרעות השטף ישטפו
 מלפניו

† munitiones.

9 decus.

בעוזו ק' ib. ויתגרה ק' ib. ובניו ק' v. 10. מלא ו v. 6.
 וישם ק' v. 18. וורם ק' v. 12.

מלפניו וישכרו וגם נגיד ברית : ומן התחברות אליו 3
 יעשה מרמה ועלה ועצם במעט גוי : בשלוח ובמשמני 4
 מדינה יבוא ועשה אשר לא עשו אבתיו ואבות
 אבתיו בזה ושלל ורכוש להם יבזור ועל מבצרים
 יחשב מחשבתיו ועד-עת : ויער כחו ולכבו על-מלך כח
 הנגב בחול גדול ומלך הנגב יתגרה למלחמה בחיל-
 גדול ועצום עד-מאד ולא יעמד כי-יחשבו עליו
 מחשבות : ואכלי פתבגו ישברוהו וחילו ישטוף ונפלו 6
 חללים רבים : ושניהם המלכים לבגם למרע ועל- 7
 שלחן אחד כזב ידברו ולא תצלה כי-עוד קץ למועד :
 וישב ארצו ברכוש גדול ולכבו על-ברית קדש ועשה 8
 ושב לארצו : למועד ישוב ובא בנגב ולא-תהיה 9
 כראשנה וכאחרונה : ובאו בו ציים כתיים ונכארה ל
 ושב וזעם על-ברית קדש ועשה ושב ויבן על-עבי
 ברית קדש : וזרעים מפגנו יעמדו וחללו חקקדש 1
 הפעו והסירו התמיד ונתנו השקוץ משמים :
 ומרשיעי ברית יחניף בחלקות ועם ידעי אלהיו 2
 יחוקו ועשו : ומשכילי עם יבינו לרבים ונכשלו 3
 בחרב ובלהבה בשבי ובבזה ימים : ובהכשולם 4
 יעזרו עוד מעט ונלוו עליהם רבים בחלקלקות :
 ומן המשכילים יכשלו לצרוף בהם ולברר וללבן לה
 עד-עת קץ כי-עוד למועד : ועשה כרצנו הפלך 6
 ויתרומם ויתגדל על-כל-אל ועל אל אלים ידבר
 נפלאות והצליח עד-כלה זעם כי-נחרצה נעשתה :
 ועל-אלהי אבתיו לא יבין ועל-חמדת נשים ועל-כל- 7
 אלוה לא יבין כי על-כל יתגדל : ולא-לה מעזים על- 8
 פגו וכבוד ולא-לוה אשר לא ידעו אבתיו וכבוד בזהב
 ובכסף ובאבן יקרה ובחמרות : ועשה למבצרי מעזים 9
 עם

¶ confo-
ciatio-
nem. 2
¶ Ps. 68:
31.

& Antichri-
sto.

קמץ בזק. v. 27.

עם אלה נכר אשר הפיר ירבה כבוד והמשלים כר בים
 מ ואדמה יחלק במחיר: ובעת קץ יתננה עמו מלך הנגב
 וישתער עליו מלך הצפון ברכב ובפרשים ובאניות
 4 1 רבות ובא בארצות ושמף ועבר: ובא בארץ הצפי
 ורבות יבשלו ואלה ימלטו מידו אדום ומואב וראשית
 4 2 בני עמון: וישלח ידו בארצות וארץ מצרים לא תהיה
 4 3 לפליטה: ומשל במלמני הזהב והכסף ובכל חמדות
 4 4 מצרים ולפים וכשים במצעדיו: ושמעות יבהלחו
 ממזרח ומצפון ויצא בחמא גדלה להשמיד ולהחרים
 מה רבים: וישע אחלי אפדנו בין ימים להר צבי קדש
 א ובא עד קצו ואין עוד לו: ובעת ההיא יעמד מכאל
 השם הגדול העמד על בני עמון והיתה עת צלה ואשר
 לא נהיתה מהיות גוי עד העת ההיא ובעת ההיא
 2 ימלט עמך כל הנמצא פתוח בספר: ורפים משע
 ארמית עפן יקיצו אלה לחי עולם אלה לחרפות
 3 לדראון עולם: והמשפילים יזהירו כזהר הדקיע
 ומצדיקי הרפים ככוכבים לעולם ועד:
 ואתה דניאל סתם הדברים וחתם הספר
 4 א עד עת קץ ישטמו רבים ותרבה הרעת: וראיתי אני
 דניאל והנה שנים אחרים עמרים אחד הנה לשפת
 6 היאר ואחד הנה לשפת היאר: ויאמר לאיש לבוש
 הבדים אשר מפעל למימי היאר עד מתי קץ הפלאות:
 7 ואשמע את האיש לבוש הבדים אשר מפעל למימי
 היאר וירם ימינו ושמאלו אל השמים וישבע בחי
 העולם כי למועד מועדים וחצי וככלות נפץ יד עם
 8 קדש תכלינה כל אלה: ואני שמעתי ולא אבין
 9 ואמרה אדני מדי אחרית אלה: ויאמר לך דניאל
 10 כי סתמים וחתמים הדברים עד עת קץ: ותפוח

colli-
detur.

f taber-
naculi &
(castro-
rum).

Ed in tempore illo, in
bit Michael principis maggi-
strum, cuius oblitio populi tui,
et erit tempus angustiarum, quod
non factum est ab existendo gen-
tem usque ad tempus hoc: et in
tempore isto evadit populus
tuis omnia, quae in scrip-
tura scripta sunt in libro.

f Jer. 23. Multi e dor-
66: 24. tibus hauri ex-
f splen- debunt magnificatus; et ad
f Ez. 8: multiq. vacui, ab-
li ad opposita, et con-
tam seculi.

3) et intelligatur vulge-
bant sicut splendor ex-
pationis; ad ipsi can-
ty multos, sicut fallax
in seculo et populum

Sanificabant se,

CAP. יב
XII.
Victoria Mi-
chaelis Arch-
angeli con-
tra hostes
Eccles. &
consumma-
tionis tem-
pus obigna-
tum.

ידב בפתח 42. ידב בפתח 40. ידב בפתח 39. ו. י. א. במקום ה 44.

